ՀՆԴԿՏԱՄԱՆՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ Թ·ԻՒ 1857 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 25 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1884 (Ն· Տ·) 6 ՆՈԵՄԲԵՐ

ՀԱՅԵՐԷՐ

ՊԱՏՄԱՆԹ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ եւ գաւառաց համար 6 մէնիս
Վեցամսեայ 3 »
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 2 դրուշ է. աւելի անգամներու համար սակարկութիւն կը լինի:

Տէր և Տնօրէն Մ· Յ· ՄԷԼԻՔԵԱՆ

ՕՐԱԳԻՐ

ԱԶԳՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

20 *դարուս*

ՊԱՏՄԱՆԹ

Լրագրոյս վերաբերեալ ամէն եւ այլ գործերու պէտք է ուղղել Մ. Յ. Մելիքեանի, Պալըր Ալի Ճաւտէսի բիւր 20 Տ. Ալիվէլէկեան Էֆէնտիի տպարանը:

Տպագրիչ Բ. ՊՈՂՈՍԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ 24 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԱԶԳՈՒԹԻՒՆ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

—

Այս մեծ խնդիրը նոր ֆազի կամ երեւոյթի մը կ'ստանայ նոր պաշտօնապէս մը, թէ եւ նախորդին արամբանական հետեւութիւնն է, ուստի եւ մեզ երբէք ոճ կամ արտառոց անուանելու իրաւունք ունինք, վասն զի բացուելոյ վերջապէս կաթոլիկոսական խնդրոյն առթիւ կանդնուած թատերաբեմին վարագոյրն, որու առջեւ մը քանի ամիս առաջ, չատ միամիտ Հայեր պատկառ կը ձեւային, կարծելով թէ անոր ետեւը խորհուրդներու մեծ գիր կատարուի, ազգային կենսական խնդիրներէն ամենէ նշանաւորն օրինաւորապէս եւ յօգուտ ազգին կը լուծուի: Վարագոյրը բացուելոյս, բայց ոչ կայ բեմին վրայ – ոչ ոք, ոչ Լիւթոր, ոչ Համլէտ ուժոր, ոչ Ազգային ժողով, ոչ Ի՛նչ, այլ միայն հրապարակին վրայ հետաքրքիր հանդիսականները, որ իրենց աչքը չծեփով կը սեւանդն ազգ բեմին վրայ կաթոլիկական դահուն բեկորները, կը սեւանդն միայն պաշտօնական եւ անպաշտօն դարձուածներու աղէտալի նշանները, կը դիտեն միայն օրագրական եւ դիւանագիտական դաւերու ու նենգութիւններու ձգած նեղմտական եւ բարոյական աւերումները Ազգութեան ու Եկեղեցւոյ Ծոցը: Վարագոյրը բացուելոյս՝ ի չնորհս այն պաշտօնէութեան որ հրապարակեցինք Յ· Մամոյ նամակով թերթին մէջ եւ որով Ռուսիոյ Զարը բժշկած է անվաւեր հրապարակել մայիսի 8ին և 9ին Մ· Ն·ժողովի մէջ կատարուած կաթոլիկոսական ընտրութիւնը: Վարագոյրը բացուելոյս, և ահա դիտեցան այն պատրանքն որ անպատկառ ի գործ դրուելոյն դրեթէ Գէորգ կաթողիկոսի մնայնան օրերէն ընկերակից մինչեւ այն պաշտօնէութեն հրապարակումը: Վարագոյրը բացուելոյս և խմբագրութիւնը դարձ ի սիրտ կը դիտէ դրեթէ բոլոր դէպքերն կատարուած, կը տեսնէ իրողութիւնները որ իր մեկուկէս տարիէ ի վեր արտայայտած ազգապարապութեանցը և կաթոգեայ հետաքրքրութիւն կը տան, ուստի հանելով այն դժգոհն, խնդալս և օտարազգի չարժումներն ու հրապարակութիւնները, որ կարծես թէ նպատակ ունէին ծանկել, դուռնալսել ճշմարտութիւնն և ազգին կենսական չահերն այս կրօտատարեր միճակին հասցնել:

Եւ իրօք՝ Հայ եկեղեցւոյ պատմութեան մէջ սեւ էջերը պիտի զբաղեն այն ինքնակոչ պատգամախօսներու և ինքնահնար ու չարահնար Թագաւոր Գալաժէնեան՝ որուն միայ չատ անգամ խօսուած է, ահա՛ մեր առջեւն է պաշտօնապէս, ահա՛ նոր անփոփ մանրանկարն, որմէ յայտնապէս կ'երեւի·

Նախ՝ որ Հայ ազգն աղատութիւն չունի իր ազգային եկեղեցւոյ ոչ ոքին և ժողովրդեան վիճակին համեմատ կաթողիկոսական ընտրութիւն կատարել, այլ ստիպուած է Գալաժէնեայի հպատակել և Ռուսիոյ կառավարութեան կողմէ կարգուած չատուկ պաշտօնատարի և Պրօկուրօրի ազդեցութեան և հսկողութեան տակ ընտրութիւն կատարել:

Երկրորդ՝ որ ճնշման տակ կատարուած ընտրութիւնն անգամ մը ևս քննական հետախուզութիւն է, քանի որ Զարին վերապահած է ընդունիլ կամ չընդունելի ընտրութեան արդիւնքը: Ինչպէս կը տեսնենք ահա՛, որ առաջին ընտրութեան (ներքինի) հրաժարական առնելէ յետոյ՝ երկրորդ ընտրելին (Մելքիսեդեկ) ևս ընդունուած չէ, մինչդեռ Գալաժէնեայի մէջ այնպիսի որոշապրութիւն չկայ, որ երկրորդը չընդունելի: Ընդհակառակն՝ չատեր Զարին երկու ընտրելիներ առաջարկելու պալաժէնական դրութիւնը կ'ուղէին բարեհաճաբար մեկնել, որ իբր թէ վատերումէն առաջ՝ միայն մահ կամ այլ պատահար հանդիպելու պատհականութեան առթիւ նչանակուած է միւս ընտրելին, որպէս զի վերոյիշեալ ընտրութեան կարօտութիւն չմնայ:

Երրորդ՝ Ազգն աղատութիւն չունի նոյն իսկ ընտրութեան ձեռնարկելու, մինչեւ որ հրաման չընէ Զարէն և մինչեւ որ նոյն հրամանը չհաղորդուի Սինօդին:

Չորրորդ՝ Սինօդն որ Հայ ազդէն ընտրուած չէ և Ռուսիոյ կառավարութեան կամակատարն է, ընդհանուր ազդին կը հաղորդէ Զարին հրամանն և ոճային ազգի մեծամասնութիւնը Ռուսիոյ սահմանին դուրս է:

Հինգերորդ՝ Հայոց ազդն այս ընթացքով կարող է նաեւ, երբ և է, մեզ առանց կաթողիկոսի, եւթէ Զարն այնպէս բարեհաճի և Սինօդն ևս անչուշտ հպատակելով Զարի հրամանին՝ չհամարձակի հրաւէր կարդալ ազգին կաթողիկոսի ընտրութեան համար:

Ահա է ահա՛ պաշտօնապէս ըսուն ազգին, զոր այսօր կը կարդայ հսամայն Հայութիւնը: Բայց միթէ ա՞յս է նաեւ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ ազգին — բնա՛ւ, ամենեւին:

Հայաստանեայց Եկեղեցին՝ իր առաքելական հիմնաւորութենէ ի վեր, միշտ ընտրական աղատ սկզբունքով վարուած է իր պաշտօնէից թէ՛ մեծին և թէ վերջինն նկատմամբ:

Հայաստանեայց Եկեղեցին՝ ընտրական սկզբունքն անխախտ պահելով՝ իր տիեզերհաղորդական եւ քահանայական դրից և վիճակին համեմատ աղատօրէն որոշած է ընտրութեան եղանակներ:

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Հայրապետի ընտրութեան օտարը բնաւ չէ միջամտած, և երբէք երբէք օտար ազգերութեամբ շմուէլներ և Ըրբիչաններ ձգտած են կաթողիկոսական մեծ անունն ու պաշտօնը դրաւել, այն եւս ազգին կողմէն մերժուած է իբրև ապօրինաւորութիւն և բռնաբարութիւն:

Հայոց Հայրապետի ընտրութեան երբէք օտար պաշտօնեայք վերադիտող և հակող եղած չեն:

Հայոց Հայրապետի ընտրութիւնն երբէք պայմաններու ենթակուած չէ· ընտրութիւնը միշտ կատարուած է իրողութիւն համարուած է և ազգին կողմէ հաւանութիւն պտնելէ ետք՝ միշտ հաւանութիւն և հաստատութիւն գտած է թէ՛ի հնումն Հայ Թագաւորներէ և թէ վերջին ժամանակներն իշխող օտար տէրութիւններէ· Մինչ մինչև այսօր այսպէս չէ՞ն ընտրութիւն մեր Տաճկաստանի Պատրիարքներն, Ամաչնորդներն և՝ յիսա ընտրութեան՝ բարեհնամ Տէրութենէ հրովարտակաւ չէ՞ն յարդարիր:

Թագո՛նը որ Լչմիածնի Հայոց Հայրապետն իր ընդհանրական իրաւունքներէն զրկուած է, այլ և երբեմն Ռուսիոյ Հայոց Պատրիարք իսկ չունի այն պատրիարքական իրաւունքներն, ինչ որ ունին Տաճկաստանի Պատրիարքները: Միհոդը Տէրութեան ազդեցութեամբ կ'ընտրուի և ոչ թէ ազդէն, կաթողիկոսէն և Մխիթարեանէն: կաթողիկոսը, վոխանակ իր ազգին պատասխանատու լինելու, Պրօկուրօրի միջոցաւ Տէրութեան պատասխանատու լինելու պարտաւորած է:

Ապ՝ աւելորդ համարելով մի առ մի թուել իրաւանց ամեն բզեզնաթարուածները, պարտ կը սեպենք միայն կրկնել մեր չատ անգամ կրկնածը թէ՝ մինչև որ ազգը չապահովէ իր եկեղեցւոյ գլխաւոր ինքնօրինութեան իրաւունքը, մինչեւ որ Հայոց ազգն իր եկեղեցւոյ ոգւով չտաքնապրուի, յաւիտեան չպիտի դադրին չահամոլութիւնն, երկպառակութիւնն ազգին մէջ թէ՛ ընտրութեան և թէ եկեղեցական խնդիրներու առթիւ, յաւիտեան չպիտի գարգանան այն ազգային հիմնարկութիւններն որ Հայաստանի կայանները պիտի լինին, յաւիտեան չպիտի լուծուին այն եկեղեցական խնդիրներն որ չատ անգամ Հայոց մէջ բաժանում և մինչև իսկ հերձուած ներմուծելու կ'ապատնան և կը գրգռեն ազգն այնպէս որ անդիտաբար իր ճշմարիտ չահերուն դէմ կը գործէ:

Մխանգամ ընդ. միչտ այս ազգակորոյս դրութեան վերջ տալու համար, որով Հայաստանեայց եկեղեցւոյ բազմադարեան խաղաղութիւն կը վրդովի անդադար, պէտք է որ ազգն օրինաւոր ճանապով՝ յանուն կրօնի ու խղճի ազատութեան, յանուն կրօնական թոյլտուութեան, հրաժարակ հանէ իր խնդիրը, Տաճկաստանի Հայք մեր Օգոստափառ Սուլթանին չնորհիւ, Պարսկաստանի Հայք՝ Պարսից վեհափառ Շահի, Հնդկաստանի Հայք՝ Անգլիոյ վեհափառ Թագուհւոյն և Ռուսանիոյ Հայք Ռուսանիոյ Թագաւորին միջոցաւ, որոց հովանաւորութեան ներքեւ Հայք կը վայելեն իրենց եկեղեցական ազատութիւնը, պէտք է այս վեհապետներու միջոցաւ իրենց իրաւանց խնդիրը ներկայեն Ռուսիոյ վեհափառ կայսեր, և նոյն իսկ Ռուսիոյ Հայք կարող են նոյնն ընել եթէ ունին ազատութիւն ընելու։ Մանաւանդ եթէ Տաճկաստանի Հայք, որ մեծամասնութիւն կը կազմեն և հաստատակ Սահմանադրութեամբ իրենց ամէն կրօնական նախկին ազատութիւնը կը վայելեն, եթէ Տաճկաբնակ Հայք, կ'ըսեմ, այս օրինական ընթացքը չբռնեն և՝ հեռագիրէ պալաժէնեայի ընտրելոնալով՝ ամէն ազգ.ապետ տրամագրութեանց առջեւ խոնարհին, ոչ միայն յայտնապէս դատճառած կը լինին իրենց սահմանադրական օրէնքն, որ համաձայն է իրենցեկեղեցւոյ ոգւոյն, և որոյ ազդեցութիւնը ջնջելու կը նկրտի տնդուլ Ռուսիոյ կառավարութիւնն, այլ և մեզան չած կը լինին Օսմանեան աերութեան օրինաց դէմ, որոյ մի մասն կը կազմէ և Ազգային Սահմանադրութիւնն, այլ և անհատատարիմ ապաշնորհ պիտի դանուին Օսմանեան հովանաւորութեան դէմ, որու չնորհիւ այնքան դարերէ ի վեր պահած պահպանած են իրենց եկեղեցական և ազգային սարերքը։

(Մնայեակալը վաղը) Աբէ-եվեան Մ՛՛՛ե

ԹԱՒՒՆ ԼՈՒՐԵՐ

—o—

կայսերական հրամանաւ՝

Այսրնկ նախորդ կառավարիչ Նէճիպ փաշա՝ իւղբիւրի կառավարիչ անուանեցաւ Րումէլի պէյլերպէյութեան աստիճանաւ։

—Ինչպէս ծանուցած էինք, Ռուսիոյ վեհ. Ջաբին կողմէ առ Օգոստ. Սուլթանն ընծայեալ Ս. Անդրէասի պատուանշանին մատուցման արարողութիւնն երէկ կատարեցաւ մեծ շքով։ վեհ. Սուլթանին թիկնապահատեալ Մէհէմմէտ փաշա և Ազտաքին գործոց նախարարութեան արարողապետ Իպրահիմ պէյ՝ Պ. որ Նէլիսոֆի համար քառաձի և նորա հետեւորդաց համար երկձի շքեղ կառքերով՝ ռուսական դեսպանատունը դնացին և վեհ. դեսպանն ու իւր մարդիկն առնելով կայսերական պալատը տարին, ուր դեսպանը մեծ համադգեստով և դեսպանատան անդամոց հետ վեհ. Սուլթանին ներկայանալով Ս. Անդրէասի պատուանշանն և Ռուսիոյ կայսեր լինքնագիր նամակը Ն. Կ. վեհափառութեան մատոյց։ Մեծ-եպարքոս Բարձր Օսյիտ փաշա, Սպարապետ Ղազի Օսման փաշա, Ազտաքին գործոց նախարար վսեմ. Ասիմ փաշա և այլ նախարարք ներկայ կը գտնուէին այս արարողութեան։ վեհ. Սուլթանն յոյժ սիրալիր ընդունելութիւն մ՛ըրաւ վսեմ. դեսպանին և իւր մարդոց, որք մի և նոյն հանդիսի դեսպանատուն վերադարձան։

—վեհ. Սուլթանը Մոսկուայի կենդանաբանական պարտիզին տնօրէն Պ. Չէլոքանոֆին և յիշեալ պարտիզին թռչնաբանական բաժնին տնօրէն Պ. Թաչովոյին Գ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տուաւ։

—Ցունաց Պատրիարքը վիսկոպարձ այցելութիւն տուաւ Հրեից խախամապետին ի Գալկունճուղ։

—Իմիքըն էքսըրէս կը ծանուցանէ թէ, Ֆրանսական դեսպան որ Նոայլ Մարքիզն հնդամսեայ արձակուրդ մ՛առացած է, և թէ ի սեպտ. Ֆրանսա պիտի ուղեւորի Տիկին որ Նոայլի և իւր որդւոյն հետ։

—Կը յիշուի թէ, տասանորդի և ոչխարաց տրոց ընդհ. անօրէնութեան անտուկին գանձապետ Ֆուատ պէյ ձերբակալուած էր դաղութեան ամբաստանութեամբ։ Գաղտքապետութիւնը պաշտօնական աղդով մը կը ծանուցանէ թէ, յիշեալ անտուկին հաշուոց մէջ տեսնուած բացը 73,000 ղրուշէն աւելի է։ Բայց ած քննութեան արդեանց սպասելով, իշխանութիւնք օգտակար դատեր են առանին խուզարկութիւն մ՛ընել Ֆուատ պէյի բնակարանին մէջ, ուր դեսլինը թաղուած դանուեր է թիթեղեայ տուփ մը, որ 9 ոսկի և 16,000 ղրուշնոց մուրհակ մը կը պարունակէր։ Խուզարկութիւնք չարունակուելով, խոհանոցին պահարաններէն միոյն մէջ գեսլինը թաղուած հողէ ամանով 455 ոսկի գանուեր են։ Այս չափազանց փաստերուն առջեւ, Ֆուատ պէյ պարտաւորուեր է կատարելագոյս խոստովանիլ իւր յանցանքն։ Իւր պահած գումարն է եղեր 500 ոսկի, որոյ մէկ մասը վաճառք է եղեր։ Բայ-առոր 1,000 մէճիտիէ ալ կորուսեր է եղեր։ Քննութիւնք կը չարունակեն և առնուած անկողութիւնք հետզհետէ տիսի հրատարակուին։

—Ֆար սիւ Պոսֆոր կը ծանուցանէ թէ, երբեմն Ադրիանուպոլսոյ նահանգին երկրագործական քննիչ էրամէֆ. առեւտրական նախարարութեան խորհրդարանի օգնական անուաներ է։

—Հռչակաւոր երգչուհի Տիկին Խոէլսպերկ՝ նախընթաց օրը կայսերական պալատը կոչուելով՝ պատիւ ունեցաւ երգելու ի ներկայութեան վեհ. Սուլթանին, որ յոյժ գոհ եղաւ, և դեղեցիկ յիշատակ մը նուիրեց նմա։

—Կ. Պոլսոյ Գաղղիական նոր գործակատարն մ՛անուանման նկատմամբ դեռ որ և է որոշում մը չէ արուած, և կը կարծուի թէ այս անուանում Գաղղիոյ երեսփ. ժողովոյ փակումէն յետոյ, այն է, առնուազն մէկ ամսէն պիտի կրնայ տեղի ունենալ։

—Նախապէս ծանուցած էինք թէ Ազտաքին գործոց նախարարութեան խառն գործոց դիւանին տնօրէն վախճանեալ Նէյիբ պէյի պաշտօնն արարողապետ Իպրահիմ պէյի յանձնուած էր։ Ցար կ'ըսեն, Մեծ-եպարքոս Բարձր Օսյիտ փաշա հաւանութիւն չտալով այս անուանման, Ազտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդականի օգնական Զայեան վսեմ Իլիաս էֆ. տանձնած է յիշեալ դիւանին առժամեայ անօրէնութիւնը։

—Եէմէնէն եկած լուրերը կը ծանուցանեն թէ, տպստամբայ և Օսմ. զօրայ միջեւ որ և կռիւ չէ պատահած այն օրէն ի վեր, յարեւմ Օսմ. զօր.քերը փայլուն յաղթութիւն մը տարած էին ապստամբաց վրայ, որք Զաֆիրի բերդին մէջ ապաստանած էին, որ ռազմ յարձակմամբ առնուեցաւ։ Շերէֆլէտտինի հրամանոյ ներքեւ գտնուող ազատամարտ այժմ ամրութեանց եռեւն ապստամբած են, ուսկից կ'զգուշանան դուրս ելնել, և Օսմ. զօր.քերն ալ ապստամբաց չարժուձեւերուն վրայ հսկելով կը չատանան։ Ժամանակ մ՛ի վեր եէմէնի նահանգին մէջ տիրող անկարգութեանց պատճառաւ տէրութեան պաշտօնատունէն պաշտօնատունք այսուհետեւ գանձեալ հասոյթէ հաշուեցոյցն իւրաքանչիւր ամսոյ 25 ին եվմտական նախարարութեան ներկայելով, հրամանի պիտի ոպասեն՝ մինչեւ այն ժամանակ գանձեալ հասոյթիդ գործածման եղանակի մասին։

—Բէժիի նորընտիր տնօրէն Պերթրամ էֆէնտի պիտի չարունակէ վարել անուղղակիտրոց վարչութեան խորհրդականութեան պաշտօնը, մինչեւ որ իւր յաջորդը, Պէրլինի անուղղակի տրոց վարչութեան խորհրդական Պ. Հորն, մայրաքաղաքս հասնի։ Պերթրամ էֆէնտի Բէժիի տնօրէնութեան մէկ մասն ոտանձնելով հանդերձ պիտի չարունակէ առեւտրական դաշնագրոց և մաքսական սակարկութեանց յանձնախմբին անդամակցութիւնը։

—Ցունաց Պատրիարքարանի Սինօդը վերջնապէս կազմուեցաւ իւր անդամոց կիսուն նորոգմամբ։ Նորընտիր անդամք են՝ Գաբուտաղի, Ամասիոյ, Տեպլէի, Մէսիվրիայի, Մոկլէնոյի, Ֆիլատէլֆիոյ և Լիմիդիոսի վէտրապոլիտներն, որք անյապաղ պոլիս հրաւիրուեցան։ Դիտելի է թէ նորընտիր Պատրիարքը չէ ուզած ի կիր առնուլ Սինօդին երեք անդամներն անձամբ ընտրելու իրաւունքն, զոր ունին Պատրիարքներն։ Որոշուեր է որ Սինօդին անդամակցութենէն ելնող մետրապոլիտը անյապաղ իրենց թեմերը վերադառնան։ Իսկ խառն ժողովոյ նոր անդամոց ընտրութիւնն յաւելիկա կերակի օրը պիտի կատարուի։

—Հելլէնոյ Գէորգ Թագաւորը փրկչի պատուանշանին առպետութեան խաչն ընծայեց Մահիթէօր-Օրհանթալ լրագրոյ պատօնատէր Պ. Պէլիսի։

—Ոսկերիչ Դալբադճեան Զաքար աղայի Բովակիմ անուն տղայն երկուշաբթի օրը տան մարդոց բացակայութենէն օգուտ քաղելով, տան տիկնոջ անուկը կը բաշնայ՝ 140 օսմ. ես 1 անգլիական ոսկի, օղ, մատանի, ցվսի ընդամենն 350 ոսկւոյ արժողութեամբ նկատմ վերցնելով կը փախչի, ես մինչեւ այսօր անհետացած է։

ԱՋԳԱՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—o—

ՀՐԱՒԻՐ

ԱՌ ԱԶԳԱՑԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Ազգային ժողովոյ ԺԳ. րդ նիստը տեղի պիտի ունենայ, ամսոյս 26 ին ուրբաթ օրն ի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցի Գալաթիոյ։

Ասեանը պիտի բացուի առաւօտեան ժամ 8ին և գոցուի 6ին։

Հրաւիրեալ են Ազգ. Երեսփոխանք իրենց ազգասիրական պարտականութիւնը կատարելու փութալ։

Մնամ ակնարար
ի պնդանէ Ս. Գաթրիարք Հօր
Փոխանորդ Նորին
Գեորգ Ծ. վ. Բասմաճեան
24 Հոկտ. 1884

Օրակարգ.

Ա. — Առեղնական գործոյութիւնք.
Բ. — Խնդիր Երեսփոխանութեան Թագէոս Էֆէնտի Գէկեանի.
(Շաւնակութիւն վճռաբանութեան.)
Գ. — Ընտրութիւն երեսից Յանձնախմբի Ազգ. Ժողովոյ.
Դ. — Ընտրութիւն Գ. Առեղնագործի Ազգ. Ժողովոյ.

Բ. Առեղնագործ
Բոյէ Պօշալեան

Խառն ժողովն երէկ գումարեցաւ ի Գալաթիա և գլխաւորապէս պատրիարքական անիշխանութեան խնդրոյն զբաղեցաւ։

Ժողովականք Փաշ. ժողովոյ անդեամէ վսեմ Սիմոն Պէյէն բացատրութիւն խնդրեցին Ամէն Ս. Պատրիարք Հօր հետ ունեցած բանակցութեանց մասին։ Ն. Սրբազնութիւնն յայտներ է թէ ինք պատրաստ է իւր հրաժարագիրն ստորագրելու, և յանձնարարներ է որ խառն ժողովը խմբագրէ զայն։

Ժողովականք չուզեցին հրաժարագրի խմբագրութիւնն ստանձնել և թէև առաջարկուեցաւ որ Ն. Սրբազնութեան հրաժարականը նախ Ազգ. Ժողովոյ մատուցուի և ապա Տէրութեան, սակայն ժողովը Սահմանադրութեան հոմանձայն չը գտաւ սոյն առաջարկն, և յայտարարեց որ Ն. Սրբազնութեան հրաժարականը Տէրութեան պէտք է մատուցուի, և Ազգ. Ժողովոյ ևս ի գիտութիւն միայն հաղորդուի։

Ուստի Թուրքերէնի քարտուղար կարապետ էֆ. Խաչատուրեան հրաժարագիրը մը խմբագրեց երէկ, որ խառն Ժողովոյ մէջ ոչ ի պաշտօնէ, կարդացուելով ընդունեցաւ Ամէն. Ս. Պատրիարք Հօր ուղարկել որպէս զի ստորագրէ զայն և Բ. Դրան մատուցանէ։

—

Խառն ժողովն ի մէջ այլոց նկատողութեան առաւ նաև Արժ. Տ. Ամբրոսիոս վարդապետի ի Ռուսաստան ըրած հանդանակութեան հաշուոյ խնդիրն և մանրամասնութիւնը պահանջեց Ամբրոսիոս վարդապետէն, որ տեղեկութիւն տուաւ թէ հանդանակեալ դրամոյ ամբողջութիւնը հանդուցեալ Գէորգ Ս. Կաթողիկոսէն իրեն տրուած ժապաւինեալ տոմարին մէջ նշանակուած, և սոյն տոմարը Ն. վեհափառութեան յանձնուած է։ Նոյնպէս իւր ծախուց հաշիւն առանձին տետրի մը մէջ նշանակուած է, որ իւր դայքերուն հետ բաբերդ կը գըտնուի։

Խառն ժողովն որոշեց էջմիածնի Սինօդէն խնդրել որ ժապաւինեալ տոմարին մէկ պատճէնը վարչութեան հաղորդէ։

—

Փաշ. ժողովն ևս երէկ առանձին նիստ ընելով քանի մը խնդիրներ տնօրինեց։

1. Քանի մը գաւառներէ տեղեկանալով որ կայսերական կառավա-

Ա. ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ

ՀԱՐՍԱՆԻՔԸ

Ա

Ամառ էր։ Ծաղկավետ Արարատյան դաշտավայրում ծաղկում էին վարդերը։ Հոտավետ վարդերի հոտը խառնվում էր հասկացող ցորենի հոտին, ու ամբողջ դաշտավայրը լցվել էր մի անուշ բուրմունքով։ Ամառային տոթ արևի տակ ոսկեգույն հասկերը ծռել էին գլուխները, ասես ուզում էին համբուրել իրենց ոտքերի տակ հողմի հետ խաղացող վարդերին։

—Ասյոր մեր տոհմի հետ ի՞նչ ունի ընելիք, որ ձեր տունը կ՚ուզէ ոչնչացնել։

—Ես, տիկին, ինչպէս ձեզի ըսի, ոչինչ գիտեմ այդ մասին։ Ես միայն կը հետեւիմ հրամանի մը, որ ինծի տրուած է։

—Ձեր հրամանը ինչի՞ համար է։

—Ես չեմ կրնար ձեզի պատասխանել։

—Ուրեմն ձեր հրամանը ինչպէս տրուեցաւ ձեզի։

—Ես ստացայ նամակ մը։

—Ո՞ւմմէ։

—Չեմ կրնար ձեզի ըսել։

—Ձեր հրամանը ինչպէ՞ս է։

—Ես պարտաւոր եմ ձեզի ըսել, որ ձեր տունը պիտի քանդուի։

—Ուրեմն ձեր նամակին մէջ գրուած է, որ ձեր տունը պիտի քանդուի։

—Այո, տիկին։

—Ինչո՞ւ։

—Ես չեմ կրնար ձեզի ըսել։

—Ուրեմն ձեր նամակին մէջ գրուած չէ՞ ինչո՞ւ։

—Ոչ, տիկին։

—Ուրեմն ձեր նամակին մէջ գրուած է, որ ձեր տունը պիտի քանդուի, բայց չէ՞ գրուած ինչո՞ւ։

—Այո, տիկին։

—Ուրեմն ձեր նամակին մէջ գրուած է, որ ձեր տունը պիտի քանդուի, բայց չէ՞ գրուած ինչո՞ւ։

—Ես չեմ կրնար ձեզի ըսել